

1

PENSILVANIJOS CENTRINĖ DALIS

98 v. e. metai, rugpjūtis,

Aštuoni mėnesiai po Tėvonijos išvadavimo

Ašmenys lengvai įsmigo į juodžemį, ir šis paskleidė savo tamsių gelmių kvapą. Oras buvo karštas ir drėgnas; medžiuose čiulbėjo paukščiai. Atsiklaupusi keturpėscia, ji smaigstė grumstus, smulkino kiekvieną į trupinius ir po saują vertė iš rausiamos duobės. Silpnumas kiek atlėgo, bet ne iki galo. Kūnas atrodė suknežęs, pakrikęs, ištuštėjęs. Jautė skausmą ir jį prisiminė. Prabėgo trys dienos ar keturios? Veidas buvo išmuštas prakaito lašais; aplaižiusi lūpas, Alicija pajuto druskos skonį. Kasė nesustodama. Prakaitas upeliais sruvo ant žemės. Štai kur viskas neišvengiamai atsiduria, tarė ji sau. Viskas atsiduria žemėje.

Krūva šalia jos augo. Kiek dar reikėtų rausti? Trijų pėdų gilumoje dirva pakito. Atvėso ir pakvipo moliu. Pokyčiai atrodė tarsi savotiškas ženklas. Alicija atsitiesė, pritūpė ant aulinių kulnų ir iš gertuvės išlenkė didelį mauką. Jos delnai nusitrynė; apatinėje nykščio dalyje atsilupo odos sluoksnis. Pakėlusį ranką prie burnos, sukando kadamuojantį lopinį, nuplėšė ir spjovė ant žemės.

Karys lūkuriavo proskynos pakraštyje, skabė ir garsiai rupšnojo iki liemens išaugusią žolę. Elegantiškos užpakalinės kojos, tankūs karčiai, melsvai keršas kailis, nuostabios kanopos ir dantys, lyg juodo marmuro rutuliukai gražios akys — žirgą supo didybės aura. Jis galėjo būti visiškai ramus, tačiau bet kurią akimirką gebėdavo imtis įspūdingų žygių. Išgirdęs artėjančius jos žingsnius, Karys kilstelėjo išmintingą snukį. *Aišku. Mes pasirengę.* Nulenkė kaklą, neskubėdamas apsisuko lanku ir įkandin Alicijos patraukė link medžių, tarp kurių ji buvo ištempusi brezentą. Prie kruvino miegmaišio gulėjo ryšulėlis, suvystytas į dėmėtą apklotą. Jos duktė gyveno trumpiau nei valandą, bet šį laiką tarpą Alicija buvo tapusi motina.

Kariui stebint, ji išniro iš po tento. Kūdikių veidas buvo uždengtas. Alicija atmetė audinio skiautę. Žirgas snukiu kone prigludo prie vaiko veiduko, išplėstomis šnervėmis įtraukė jo kvapą. Nosytė, akutės, kaip rožės pumpuras raudonos lūpos stubino savo žmogiškumu; mergaitės viršugalvį slėpė švelnių rausvų plaukų kykas. Tačiau kūnas buvo be gyvybės, jis nealsavo. Alicija anksčiau svarstydavo, ar įstengs mylėti duk-

ra — siaube ir skausme pradėtą vaiką, kurio tėvas buvo monstras. Ją talžęs, žaginęs, plūdęs vyras. Kokia ji buvo mulkė.

Alicija grįžo į laukymę. Saulė tvieskė stačiai virš galvos; žolėje zvimbė vabzdžiai, nuo jų sklido ritmiškas dūzgesio pulsavimas. Kol ji guldė dukterį į kapą, Karys stūksojo šalimais. Prasidėjus sąrėmiams, Alicija ėmė melstis. *Kad tik vaikas gimtų sveikas.* Agoniška kančia tęsėsi valandų valandas, kurios liejosi tarpusavyje, ir pagaliau vidun įsismelkė šaltas mirties pojūtis. Skausmai raižė it plieno smeigėmis virtę vėjo šuorai, aidėjo ląstelėse kaip perkūno trenksmas. Kažkas buvo negerai. *Viešpatie, apsaugok ją, apsaugok mus.* Tačiau maldos prasmego tuštumoje.

Mesti pirmąją žemių saują sunkiausia. Kaip prisiversti? Per savo gyvenimą ji laidojo galybę vyrų. Kai kuriuos pažinojo, kitų — ne, vieną mylėjo. Bernioką, vardu Sportukas. Tokį linksmą, tokį energingą vaikina, kuris galiausiai žuvo. Alicija leido dirvožemiui pabirti tarp pirštų. Guruliai sutekšeno į skudurą tarsi lapus čėžinantys pirmieji lietaus lašai. Duktė pamažu dingo iš akiračio. *Sudie, mintyse ištarė ji. Sudie, mano brangioji, mano vaike.*

Alicija nusigavo atgal po tentu. Jautėsi taip, lyg jos siela būtų sutrupėjusi į šukes, į milijoną aštrių stiklo druzgų. Kaulai sakytum virto prikimštais vamzdeliais. Ji suvokė privalanti pasipildyti ištuštintas maisto ir vandens atsargas. Bet apie medžioklę negalėjo būti nė kalbos, o kalvos papėdėje almantis upokšnis, kurį pėsčiomis įmanoma pasiekti per penkias minutes, rodės, sruvo už begalės mylių. Kūno poreikiai... kam jie rūpi? Reikšmės nebeturėjo niekas. Alicija parkrito ant miegmaišio, užsimerkė ir veikiai įmigo.

Ji sapnavo upę. Plačią tamsią upę ir mėnulį, žvilgantį aukštai danguje. Jo šviesos juosta driekėsi skersai tėkmės kaip auksu grįstas kelias. Kai atsargiai nuleido koją ant blizgančio paviršiaus, jos sąmonė tartum skilo pusiau: viena dalis žavėjosi neįtikimu keliavimo būdu, kita nė kiek tuo nesidžiaugė. Kai mėnesiena palietė tolimąjį krantą, Alicija suprato, kad buvo prigauta. Spindintis takas blėso. Ji leidosi tekina, žūtbūt mėgindama perbėgti upę, kol nenugrimzdo į gelmę. Tačiau atstumas buvo per didelis; sulig kiekvienu žingsniu horizontas tolo. Vanduo ėmė teliūskuotis apie kulkšnis, kelius, juosmenį. Priešintis jo traukai neliko jėgų. *Ateik pas mane, Alicija. Ateik pas mane, ateik pas mane, ateik pas mane.* Ji skendo patekusi į upės gniauztus, niro į tamsą...

Atsibudus paaiškėjo, kad lauke tvyro drumstas oranžinis švytėjimas; diena beveik praslinko. Kurį laiką Alicija tysojo nekrutėdama ir stengėsi surikiuoti mintis. Prie košmarų buvo pratusi; kisdavo tik jų niuansai, bet ne bergždumo, — panikos pojūtis. Visgi šis kartas skyrėsi nuo kitų. Tam tikras sapno aspektas persikėlė į tikrovę; palaidinę merkė drėgmė. Nudūrusi akis, pamatė išplintančias dėmes. Jos organizmas ėmė gaminti pieną.

Proskynos apylinkėse Alicija pasiliko ne todėl, kad sąmoningai taip apsisprendė — paprasčiausiai pristigo valios pajudėti iš vietos. Fizinės jėgos grįžo. Iš pradžių į kūną skverbėsi pamažu, bet galop užgriuvo kaip seniai lauktas svečias. Iš nuvirtusių medžių ir vijoklių ji susirentė prieglobstį, stogui panaudojo brezentą. Miškuose knibždėte knibždėjo gyvūnų: voverių, kiškių, putpelių, balandžių, elnių. Kai kurie nuo jos pasprukdavo, bet ne visi. Ji spėsdavo žabangus ir laukdavo, kol į spąstus paklius aukos, arba jas nupildavo arbaletu: vienas šūvis, žaibiška mirtis — ir vakarienė, šilta žalia mėsa. Kiekvieną dieną temstant maudydavosi upokšnyje, skaidriame ir nepaprastai šaltame vandenyje. Per vieną tokią iškylą pastebėjo lokius. Iš aukštupio atvilnijo šiugždesys, liudijantis, kad už dešimties jardų pro krūmokšnius braunasi kažkokie stambūs gyvūnai, ir neilgai trukus ant kranto pasirodė motina su dviem jaunikliais. Tuos žvėris Alicijai teko regėti tiktai knygoje. Trijulė braidžiojo seklumoje ir į dumblą grūdo snukius. Jų kūnai atrodė keistai pakriki, ne iki galo susiformavę, tarytum raumenys, glūdintys po šakelėmis aplipusiais sunkiais kailiais, nebūtų tvirtai prisiklijavę prie odos. Virš lokių kybojo debesys vabzdžių, kurie tebežioravo veik nublankusioje dienos šviesoje. Lokiai nekreipė dėmesio į Aliciją arba paprasčiausiai nematė reikalo ja domėtis.

Vasara baigėsi. Drūtų žalių lapų ir tamsių šešėlių sklidinasis pasaulis užleido vietą girioje siautulingai išsprogusioms spalvoms. Miško paklotė apsitraukė po kojomis traškančia šarma. Įsivyravo tyras žiemos šaltis. Kraštą prislėgė sniegas. Juodi medžių kontūrai, smulkūs paukščių pėdsakai, išblankęs bespalvis dangus: viskas aplinkui sunyko iki savo esmės. Koks dabar mėnuo? Kokia diena? Bėgant laikui, kilo problemų dėl maisto. Tausodama energiją, Alicija ištisas valandas, netgi dienas, bemaž nejudėdavo; su niekuo nebendravo kone metus. Palengva sumetė nebemąstanti žodžiais, tarsi virtusi miškų padaru. Ėmė šnekėtis su žirgu lyg su žmogumi. *Kary, teiraudavosi, ką vakarieniausime? Kary, gal jau metas prisirinkti medgalių ir užsikurti ugnį? Kary, ar panašu, kad šiandieną snigs?*

Vieną naktį ji pakirdo savo buveinėje ir suvokė jau kurį laiką girdinti perkūniją. Medžių viršūnes iš visų pusių čaižė drėgno pavasarinio vėjo gūsiai. Alicija abejingai klausėsi besiartinančios audros, kol toji netikėtai juos užgriuvo. Padanges perskrodė žaibas, ir šviesos nutviekstą miško vaizdą palydėjo kurtinamas griausmas. Kai dangus prakiuro ir žemę pašėlo talžyti it kulkos sunkūs lietaus lašai, ji nusivedė Karį po stogu. Žirgas iš siaubo drebėjo. Teko jį raminti; jeigu gyvulį apimtų panika, stambus jo kūnas vienu judesiu suskaldytų prieglobstį į šipulius. *Tu esi šaunuolis; murmėdama glostė jam šoną. Laisvąja ranka griebėsi virvės ir ja apvijo arklio sprandą. Mano šaunuoli. Na, ką pasakysi? Ar lietingą naktį palaikysi merginai draugiją?* Baimės sukaustyto žirgo raumenys buvo it mūras, bet kai Alicija švelniai trūktelėjo jį žemyn, Karys pakluso nesispy-

riodamas. Už pastogės sienų dangų suraižė žaibas ir pratrūko trunkytis griaustinis. Giliai atsidadęs jis atsiklaupė, paršlijo ant šono, prie pat jos miegmaišio, ir štai taip įjedu išmiegojo visą naktį, per kurią pliaupusi liūtis nuplovė žiemą.

Tose apylinkėse Alicija gyveno dvejus metus. Jas apleisti nebuvo lengva; giria teikė paguodą. Ji prisiderino prie miškui būdingos kaitos. Bet sulig trečiaja vasara suvirpėjo širdis: metas judėti. Pabaigti, ką pradėjus.

Kelionei ruošėsi iki rudens. Žinojo, kad prieš išvykdamą turi pasigaminti ginklą. Pėsčiomis nukeliavo iki paupio miestelių ir po trijų dienų grįžo nešina dzingsinčiu krepšiu. Kaip siekti užsibrėžto tikslo, daugmaž numanė, nes procesą stebėjo daugybę sykių; įsisavinti smulkmenas ketino bandymų ir klaidų metodu. Ant upokšnio kranto riogsantį akmens riedulį plokščiu viršumi pasirinko kaip priekalą. Netoli vandens užkūrė ugnį ir palaukė, kol liepsnos priges iki žarijų. Svarbiausia buvo išlaikyti reikiamą temperatūrą. Nutarusi, kad karštis tinkamas, krepšyje sugraibė pirmąjį objektą: dviejų colių pločio, trijų pėdų ilgio ir trijų aštuntųjų colio storio alyvoje grūdinto plieno strypą. Paskui ištraukė kūjį, geležines žnyples ir storas odines pirštines. Vieną strypo galą įkišo į laužvietę ir luktelėjo, kol kaistantis metalas pakeis spalvą. Tada kibo į darbą.

Žemupyje ieškoti atsargų prireikė dar tris sykius, ir ginklas išėjo ne itin dailus, bet rezultatas ją tenkino. Alicija apvyturiavo rankeną šiurkščiais plaušingais vijokliais, kad galėtų tvirtai suimti glotnų metalą. Kumštyje gniaužti svarų ginklą buvo malonu. Nugludintą smaigalį žvilgino saulės spinduliai. Bet ko išties kardas vertas, parodys pirmasis kirtis. Per paskutinę išvyką ji užklydo į sklypelį melionų, didumo sulig žmogaus galva. Jie augo tankiomis gretomis, persipynę kibių plaštakos formos lapų ūsais. Alicija nuskynė vieną, įsimetė į krepšį ir parsinešė namo. Atsargiai jį padėjo ant parvirtusio medžio kamieno, prisitaikė ir statmenai žiebė kardu. Perskrostos dalys tingiai atšlijo viena nuo kitos, tarsi smūgis būtų jas pribloškęs, susiūbavo ir šleptelėjo ant miško paklotės.

Jos niekas čia nebelaikė. Iki žygio likus vienai nakčiai, Alicija nuėjo į tą vietą, kur buvo palaidojusi dukrą. Nenorėjo čia lankytis paskutinę sekundę — leistis į kelią derėtų atsisveikinus iš anksto. Porą metų kapo niekaip neženklino. Nes tam, regis, niekas netiko. Bet dabar jautė negalinti jo palikti nepažymėto. Iš likusio plieno sumeistravo kryžių. Kūju įkalė jį į dirvožemį ir priklypo. Užkastas kūnas, be abejo, jau suiro. Galbūt iki kaulų arba iki jų įspaudų duobės gilumoje. Duktė persikėlė į žemę, medžius, akmenis, netgi dangų ir gyvūnus. Persikėlė į stichiją, egzistuojančią už pažinimo ribų. Taip ir neprabilęs balsas nūnai buvo girdėti paukščių giesmėse, rausvų plaukų kykas plaiks-tėsi tarp liepsningų rudeninių lapų. Alicija mąstė apie visa tai, ranka liesdama minkštą dirvą. Bet nebeturėjo ko melsti. Širdis skilo į duženas, kurios nebesulipo.

— Atleisk, — tarė.

Rytas išaušo niekuo neišsiskiriantis — ramus, pilkas, paskendęs tirštame rūke. Į elnio kailio makštis įkištas kardas įstrižai glaudėsi prie nugaros, diržai su ašmenimis kryžmai dengė krūtinę. Akis saugojo didžiuliai tamsūs akiniai su odiniais lopais, prispaustais prie smilkinių. Alicija įtvirtino balną ir apžergė žirgą. Karys jau ne vieną dieną slankiojo sudirgęs, nes juto, kad jiems artimiausiu metu teks keliauti. *Ar nuojautata manęs neapgauna ir mes tikrai išvykstame? Žinai, man čia visai patinka.* Ji ketino joti palei upę į rytus ir nenutoldama nuo pakrantės įveikti kalnus. Jei pasisektų, į Niujorką nukaktų prieš pradėdant kristi pirmiesiems medžių lapams.

Alicija užmerkė akis ir atsikratė minčių. Balsas nuskambėjo tik tuomet, kai galva pasidarė tuščia. Jis atsklido iš ten, kur užgimsta sapnai, kaip vėjas iš urvo, kuždantis jai į ausį:

Tu ne viena, Alicija. Žinau, kokia širdperša tave apėmusi, nes mudu sieja toks pat sielvartas. Aš laikiu tavęs, Lice. Ateik pas mane. Grįžk namo.

Ji kulnais paragino Karį judėti.

2

Piteris pasiekė namus, dienos artėjant į pabaigą. Beribiame Jutos danguje nudriko sodrią mėlynę raizgantys spalvų dryžiai. Ankstyvo rudens vakaras: naktys jau šaltos, dienos vis dar malonios. Ant peties užsimetęs meškerykotį, jis traukė palei čiurlenančią upę, greta bidzeno šuo. Maiše gulėjo du riebus upėtakiai, įsukti į auksinius medžių lapus.

Prie sodybos pasigirdo iš statinio plevenantys muzikos garsai. Piteris prieangyje nusiavė purvinus batus, ant žemės padėjo krepšį ir įslinko vidun. Tyliai prisigretino prie Eimės, kuri nusigręžusi sėdėjo prie pianino ir grojo taip susitelkusi, kad nepamatė, kaip jis įžengė į kambarį. Piteris klausėsi nejudėdamas, vos alsuodamas. Eimės kūnas nežymiai siūbavo į taktą. Jos pirštai mitriai bėgiojo klavišais aukštyn žemyn ir ne tiek grojo natas, kiek bandė jas pažadinti. Daina prilygo akustiniam tyrų emocijų įsikūnijimui. Muzikinėse frazėse glūdėjo širdgėla, bet pojūčiai buvo išreikšti neapsakomai švelniai, todėl neatrodė liūdni. Jie skatino susimąstyti apie laiko tėkmę, apie tai, kaip ji nuolat srūva į praeitį ir įsilieja į atsiminimus.

— Tu namie.

Piteris nė nepastebėjo, kad daina baigėsi. Kai palietė Eimės pečius, ji sukručio ir pakėlė veidą.

— Eikš, — tarė.

Jis pasilenkė ir leidosi apdovanojamas bučiniu. Eimės grožis stačiai atimdavo žadą, stubbindavo kaskart, kai Piteris į ją pažiūrėdavo. Jis galva kryptelėjo į klaviatūrą.

— Iki šiol nesuvokiu, kaip tu išmokai skambinti.

— Patiko? — ji šypsojosi. — Lavinausi visą dieną.

Taip, atsakė Piteris. Daina jį sužavėjo. Paskatino apgalvoti daugybę dalykų. Tai sunku nupasakoti žodžiais.

— Kaip sekėsi prie upės? Tavęs ilgokai nebuvo.

— Tikrai?

Diena, kaip ir begalė kitų, prabėgo pasitenkino migloje.

— Metų laikas toks gražus, kad pradau laiko pojūtį, — tarė Piteris ir pabučiavo Eimę į viršugalvį. Neseniai išplauti jos plaukai kvėpėjo žolelėmis, kuriomis ji švelnindavo šarmo aštrumą. — Grok toliau. Aš paruošiu vakarienę.

Piteris perėjo virtuvę ir pro užpakalines duris išniro į kiemą. Daržas po truputį nyko; gangreit augmenija įmigs po sniego sluoksniu, paskutinės jos dovanos bus užkonservuotos ir suvartotos žiemą. Amsius kažkur nuklydo. Jis lakiodavo plačiais ratais, bet prieš tamsą visuomet parbėgdavo namo, todėl Piteris dėl šuns nesijaudino. Papumpavęs siurblių, prisipildė dubenį, vandeniui apsišlakstė veidą bei krūtinę ir sausai nusišluostė odą. Saulėlydžio spinduliams rikošetu atsimušant nuo kalvų šlaitų, ant žemės tįso ilgi šešėliai. Jį labiausiai žavėjo būtent šis dienos laikas, kai viduje imdavo jausti, tarsi viskas aplinkui būtų persipynę ir sustingę. Besitvenkiant tamsai, nušvito žvaigždės — pirma, antra, trečia. Dabartinis paros metas kėlė tokius pat jausmus, kaip ir Eimės daina: žadino atsiminimus ir svajas, džiaugsmą ir liūdesį, mintis apie tarpusavyje susiliejusias pradžią ir pabaigą.

Jis įžiebė ugnį, išdarinėjo laimikį ir į taukais pateptą keptuvę sumetė minkštus baltus žuvies gabalus. Lauke pasirodžiusi Eimė prisėdo greta, ir keletą minučių abu nenuleido akių nuo čirškančio maisto. Paskui sugrįžo į virtuvę ir pavakarieniavo prie žvakių šviesos: valgė upėtakius, griežinėliais supjaustytus pomidorus ir žarijose apskrudusias bulves. Vėliau pasidalino obuoliu. Svetainėje užsikūrė ugnį, patogiai įsitaisė ant sofos ir apsigaubė antklode, o šuo atsigulė jiems po kojomis, sau įprastoje vietoje. Piteris ir Eimė nebyliai įsistebeilijo į židinį; kalbėtis nejuto jokio poreikio, nes vienas kitam jau buvo viską pasakę ir atskleidę. Galų gale ji pakilo.

— Eime į lovą, — tarė ištiesusi ranką.

Nešini žvakėmis jie užlipo į pastogę. Ankštame miegamajame nusirengė, smuko po dygsniuotais apklotais, riedamiesi ir spausdamiesi kūnais, kad sušiltų. Šuo išpūtė garų sruogomis virstantį kvapą ir sudribo lovos kojūgalyje. Senas geras draugas, ištikimybės įsikūnijimas, ketino čia likti ir juos sergėti iki ryto. Kūnų artumas ir karštis, vienodas kvėpavimo ritmas... Jį apėmė ne laimės pojūtis, o gilesnės, stipresnės emocijos. Piteris visą gyvenimą troško, kad jį pažintų vien tik šitas žmogus. Antai kas yra meilė, pagalvojo. Meilė reiškia būti pažintam.

— Piteris? Kas yra? — po kurio laiko tylą nutraukė Eimė.

Jo sąmonė plazdeno bematėje erdvėje, tarp miego ir būdravimo, sklendė senų prisiminimų apsuptyje.

— Maščiau apie Teo ir Mauzą. Apie tą naktį, kai daržinėje juos užpuolė virusinīs. — Pasąmonėje, ties pat supratimo riba, nuslydo mintis. — Mano brolis taip ir nesuvokė, kas padarą pražudė.

Ji atsiliesė po pauzės.

— Na, čia tavo darbas, Piteri. Jų gyvybes apsaugojai tu. Aš tau pasakojau... nejau nepameni?

Išties? Ką Eimė bandė pasakyti? Per antpuolį jis buvo Kolorade, nuo jų nutolęs per daugelį mylių ir dienų. Kaip būtų galėjęs atlikti gelbėtojo vaidmenį?

— Jau aiškinau, kad sodyba ypatinga. Praeities, dabarties ir ateities dienos čia slenka vienu metu. Į daržinę patekai, nes privalėjai ten atsidurti.

— Bet aš nieko neatsimenu.

— Tie įvykiai dar nenutiko. Bent jau ne tau. Savo laiko būtinai sulauksi. Ten atsirasi, kad išgelbėtum Teo su Mauzame. Kad išgelbėtum Kalebą.

Kalebas, jo berniukas. Piterį staiga apėmė širdperša ir ilgesinga meilė. Nuo ašarų sutraukė gerklę. Praėjo tiek daug metų. Tiek daug metų.

— Bet dabar mudu esame sodyboje, — tarė jis. — Ir gulime lovoje. Tai tikra.

— Pasaulyje nebėra nieko tikro. — Eimė prie jo prisiglaudė. — Kol kas mums neverta dėl to nerimauti. Matau, kad tu išsekęs.

Taip, Piteris jautėsi pavargęs. Baisiai nusiplūkęs. Kaulus slėgė išgyventų metų našta. Galvoje sušmėžavo atsiminimas, kaip jis žvelgė į upėje atsispindintį savo veidą. Kada konkrečiai? Šiandien? Vakar? Prieš savaitę, mėnesį, metus? Saulė plieskė aukštai danguje, ir vandens paviršius buvo virtęs žioruojančiu veidrodžiu. Srovėje raibuliavo jo bruožai. Odą vagojančios raukšlės, nukarę skruostai, gilios akiduobės, kuriose įspraus-tus vyzdžius išblukino laikas, ir žilų plaukų likučiai, tartum sniego kauburėlis. Veidas priklausė seniui.

— Ar aš buvau... miręs?

Ji nutylėjo. Tačiau Piteris suvokė, ką Eimė turi omeny — jis amžiams užmerks akis, kaip lemta kiekvienam, bet po fizinės baigties nenustos egzistuoti. Liks sodyboje, kaip akyla dvasia, tūnanti už laiko sienų. Mirtis tarsi raktas atrakindavo duris, vedančias link atsakymų į visus gyvenimo slėpinius. Jis mintyse atkūrė tą dieną, kai pirmąsyk, be galo seniai, įžengė į pastatą. Keista, bet viduje nebuvo paliesti jokie daiktai: podėlis pilnas maisto, langai aptraukti užuolaidomis, ant stalo padengtos lėkštės, kurios, regis, laukė, kol jie pasirodys. Aure, kokia čia vieta — tikrieji jo namai.

Paniręs į tamsą Piteris jautė, kaip krūtinėje išplinta pasitenkinimas. Taip, jis daug ko neteko ir turėjo atsiveikinti su žmonėmis, padėjusiais galvas. Visa tai jau praeitis. Kada nors dings netgi žemė, dangus, upė ir numylėtos žvaigždės. Bet gyvenimas spin-

duliavo tokį liūdnei malonų grožį, kad nebūtis negąsdino. Kai įsivaizdavo savo mirties akimirką, Piterį aplankė ryškus regėjimas, sakytum išniręs ne tiek iš vaizduotės, kiek iš atsiminimų gelmės. Bus vasaros popietė, jis gulės šitoje lovoje ir Eimės glėbyje. Ji atrodys lygiai taip pat, kaip dabar, stipri ir kupina gyvybės. Lova stovės priešais langą, ir užuolaidas blizgins prasisklaidę saulės spinduliai. Kūno neskaudės, jis paprasčiausiai jausis nykstaš. *Viskas gerai, Piteri, viskas gerai*, kartos Eimė. *Netrukus prie tavęs prisijungsiu. Žvilgesys nepaliumajamai plėsis, užtvindys akiratį, po to sąmonę, ir jis iškeliaus kartu su šviesos bangomis.*

— Kaip aš tave myliu, — prabilo Piteris.

— Ir aš — tave.

— Diena buvo puiki, ar ne?

Glausdamasi prie jo, Eimė linktelėjo.

— Ir jų turėsime su kaupu. Marias dienų.

Piteris ją prisitraukė arčiau. Už lango tvyrojo rami, šalta naktis.

— Tu grojai nuostabią dainą. Džiaugiuosi, kad radome tą pianiną.

Sulig šiais žodžiais abu po truputį įmigo, susirangę didžiulėje ir minkštoje lovoje, riogsančioje pastogėje.

Džiaugiuosi, kad radome tą pianiną.

Tą pianiną.

Tą pianiną.

Tą pianiną...

Piteris atsigaivelėjo ir pamatė esąs nuogas, teisisupęs į prakaituotas antklodes. Kelias sekundes gulėjo sustingęs. Argi jis nebuvo?.. Argi ne?.. Burnoje jautė nemalonų prieskonį, koki galėtų palikti ryjamas smėlis; šlapimo prisikaupusi pūslė rodėsi sunki kaip akmuo. Akių obuolius iš vidaus ėmė badyti pirmieji pagirių dūriai, kurie greitai nenuslops.

— Su gimtadieniu, leitenante.

Šalimais gulėjo Lora. Tai yra gulėjo *apsiraičiusi* Piterį; jų kūnai buvo susipynę ir, ten, kur lietėsi, glotnūs nuo prakaito. Abu ne pirmą sykį naudojosi lūšna, teturinčia du kambarius ir užpakaliniame kieme įrengtą tupyklą, bet jis nenutuokė, kas iš tiesų čia gyvena. Pro kvadratinį langelį, iškilusį už lovos kojūgalio, smelkėsi vasaros priešaušrio pilkuma.

— Spėju, kad mane palaikei kažkuo kitu.

— O, patikėk, — Lora pirštu bedė jam į krūtinę, — tavęs nesupainiosi su niekuo. Na, kaip jautiesi tapęs trisdešimtmečiu?

— Kaip dvidešimt devynmetis, kuriam skauda galvą.

Jos veidą nutvieskė gundanti šypsena.

— Tikiuosi, dovana tau patiko. Atleisk, užmiršau pridėti atviruką.

Lora nuo jo atsiraizgė, pasisuko prie lovos krašto ir nuo grindų čiupo marškinėlius. Moters plaukai užaugo tiek, kad juos teko rišti į uodegėlę, pečiai buvo platus ir stiprus. Ji užsismaukė nešvarias siauras kelnes, įsispyrė į aulinius ir viršutine kūno dalimi atsigręžė į Piterį.

— Nepyk, kad sprunku, *mi amigo**, bet man reikia vairuoti autocisterną. Mielai pagaminčiau tau pusryčius, tik labai rimtai abejoju, ar kambariuose pavyktų ką nors rasti, — tarė Lora ir pakštelėjo jam į lūpas. — Perduok linkėjimus Kalebui, gerai?

Berniukas nakvojo pas Sarą ir Holį. Tie neklausė, ką Piteris ruošiasi veikti, bet nujautė, kuo užsiims.

— Būtinai.

— Susitiksimė, kai grįšiu į miestą? — nesulaukusi jokios reakcijos, Lora pakreipė galvą ir įsižiūrėjo į jį. — Arba... ne.

Piteris nesumąstė jokių tinkamų žodžių. Juodu siejo anaip tol ne meilė — šitos temos nė vienas niekada neliesdavo, — bet ir ne vien fizinis potraukis. Veikiau kažkas per vidurį, kur viešpatavo pilka zona, ir kaip tik dėl to kildavo problemų. Nes Lora draugija primindavo, ko jam nelemta turėti.

Jos veidas apniuko.

— Prakeikimas. Tu, leitenante, man velniškai *patikai*.

— Nė nenumanau, ką sakyti.

Lora atsiduso ir nususuko.

— Na, tai negalėjo tęstis amžinybę. Tik pikta, kad tavęs nemečiau pirma.

— Man labai gaila. Aš suprantu, jog delsiai per ilgai.

— Kas buvo, tas pražuvo. — Ji pakėlė veidą į lubas, giliai įkvėpė, siekdama apimti, ir nusibraukė ašarą. — Matai, prie ko mane privedei?

Piteris pasijuto klaikiai. Nieko panašaus neplanavo; dar prieš minutę galvojo, kad jiedu tiesiog atsiduos dabartinių santykių tėkmei ir plauks pasroviui, kol atšals vienas nuo kito arba artimiau susipažins su naujais žmonėmis.

— Maiklas čia niekuo dėtas, ar ne? — paklausė Lora. — Nes jau sakiau, kad tarp mūsų viskas baigta.

— Nežinau. — Po pauzės jis sutrūkčiojo pečiais. — Gal truputį. Jeigu nenutraukė sime ryšių, Maiklas apie juos išgirs.

— Na ir kas?

— Jis yra mano draugas.

Lora pasišluostė akis ir tyliai, karčiai prunkštelėjo.

* Mano drauge (*isp.*).

— Tavo ištikimybė pasigėrėtina, bet galiu užtikrinti, kad šiuo metu Maiklui rūpiu mažiausiai. Jis, ko gero, netgi padėkotų, jog mane perėmei.

— Netiesa.

Ji patraukė pečiais.

— Taip kalbi, nes stengiesi elgtis maloniai. Gal todėl taip kritai man į akį. Bet tau nereikia meluoti — abu suprantame, ką darome. Vis sau kartoju, kad liausiuos galvojusi apie Maiklą, bet nepajėgiu išmesti jo iš minčių. Žinai, kas siaubingai mane erzina? Jis nė nesiryžta man atskleisti teisybės. Suknista raudongalvė. Kas ją apsėdo?

Akimirką Piteris suglumo.

— Tai yra... Licė?

Lora jį pervėrė griežtu žvilgsniu.

— Nebūk mulkis, Piteri. Kas dar, tavo nuomone, jį verčia trankytis savo idiotišku laivu? Alicija pranyko prieš trejus metus, o Maiklas iki šiol nesugeba jos pamiršti. Jeigu ji sukinėtusi netoliese, aš gal ir turėčiau šansų. Bet su šmėkla nepasivaržysi.

Jis užtruko kelias sekundes, kol įsisąmonino Loros žodžius. Vos prieš akimirką nė nebūtų pasakęs, kad Maiklas jaučia Alicijai bent jau *simpatiją*; tuodu nuolat riedavo si kaip šunys prie tvoros. Bet juos vienijo giliai viduje slypintys panašumai — nepalaužiama valios jėga, ryžtas, užsispyrimas, kurį abu rodydavo, jei kiti neigiamai reaguodavo į jiems šovusias ir galvoje įstrigusias mintis. Ir, be abejo, ilga bendra praeitis. Štai kodėl Maiklui pririekė laivo? Ar jis tokiu būdu išreiškė sielvartą dėl Alicijos netekties? Kiekvienas gedėjo savaip. Kurį laiką Piteris ant jos niršo. Licė paliko draugus nieko nepaaiškinusi, net neatsisveikinusi. Bet daug kas pasikeitė; pasaulis išgyveno permainas. Nūdien jis dažniausiai jusdavo vienatvės keliamą tyrą skausmą, šaltą tuštumą, tvyrančią širdies kertėje, kurią seniau buvo užėmusi Alicija.

— O tu?.. — Lora riešo viršumi pasitrynė akis. — Neįsivaizduoju, kas toji panelė, bet jai labai pasisekė.

Neigti prielaidų nebuvo prasmės.

— Man išties labai gaila.

— Jau sakei.

Loros veidas skausmingai vyptelėjo, ir ji delnais plojo sau per kelius.

— Ką gi, aš visada galiu susitelkti į naftą. Ko dar reikia merginai? Padaryk man paslaugą — jauskis sumautai. Bet ne per ilgai. Man užteks ir savaitės ar dviejų.

— Aš tikrai jaučiuosi sumautai.

— Puiku.

Lora pasilenkė, įsisiurbė Piteriui į lūpas, jo burnoje palikdama ašarų prieskonį, ir staiga atšlijo.

— Bučkis prieš išvyką. Iki pasimatymo, leitenante.

Kai Piteris laiptais užsikorė ant dambos, saulė dar tik kilo virš horizonto. Pagirių būseną tęsis ilgai, ir diena, kurią teks praleisti, ant įkaitusio stogo mojuojant plaktuku, be abejo, savijautos nepagerins. Kelios papildomos miego valandos būtų nepakenkusios, bet po pašnekesio su Lora jis norėjo praskaidrinti galvą ir tiktai paskui eiti į darbą.

Kai nusigavo iki pat viršus, jį pasitiko aušra, prislopinta žemai kabančių, per valandą sutirpsiančių debesų sluoksniu. Nuo tada, kai Piteris atsistatydino iš ekspedicinių pajėgų, užtvanka jam įgavo toteminę reikšmę. Prieš lemtingąją kelionę į Tėvoniją jis čia atsivedė sūnėną. Lyg ir nieko ypatingo nenutiko. Jiedu grožėjosi panorama, šnekučiavosi apie Piterio žygius drauge su ekspedicinėmis pajėgomis, apie Kalebo tėvus, Teo ir Mauzą, vėliau nulipo žemyn paplaukioti telkinyje, ko berniukas niekada nebuvo daręs. Iškyla atrodė visai paprasta, tačiau baigiantis dienai kai kas pakito. Piterio širdyje atsivėrė durys. Anuomet jis to nesuvokė, bet kitapus slenksčio nusidriekęs kelias vedė į naują gyvenimą, kuriame jis perėmė vaiko tėvo pareigas.

Štai toks, aplinkiniams įprastas, gyvenimas. Piteris Džaksonas, į atsargą išėjęs ekspedicinių pajėgų karininkas, tapo staliumi, tėvu ir Kervilyje apsistojusiu Teksaso Respublikos piliečiu. Šiuo atžvilgiu panėšėjo į kitus — turėjo savų malonumų ir bėdų, pakilimų ir nuosmukių, monotoniškų dienų, — bet Piteris tuo mėgavosi. Kalebui neseniai sukako dešimt. Skirtingai nei dėdė, kuris būdamas tokio amžiaus jau vykdė sargybos bėgūno prievoles, berniokas džiaugėsi vaikyste. Lankė mokyklą, žaisdavo su bičiuliais, per dažnai neraginamas, tik retsykiais paburbėdamas, užsiimdavo namų ruošą ir kas vakarą, kai Piteris jį apkamšydavo lovoje, pasinerdavo į sapnus, apimtas bet kokį nerimą slopinančio įsitikinimo, kad rytojus išauš toks pat kaip vakarykštė diena. Pagal amžių buvo aukštas, kaip įprasta Džaksonų giminės atstovams; iš veido jau nyko vaikiškų bruožų švelnumas. Sulig kiekviena diena Kalebas vis labiau primindavo Teo, bet jiedu nebesigilindavo į tėvų temą. Ne todėl, kad Piteris jos vengdavo — berniukas tiesiog nieko nekamantinėjo. Jiems įsikūrus po vienu stogu, praėjo maždaug pusmetis, ir vieną vakarą Piteris su Kalebu žaidė šachmatais, kai savo ėjimą apmąstantis vaikas kuo ramiausiai pasiteiravo, lyg domėdamasis apie orą: *Neprieštarautum, jei tavo vadinčiau tėčiu?* Staiga užkluptas, Piteris krūptelėjo. *Iš tiesų to nori?* — pasitikslino, ir Kalebas sulinkčiojo galva. *Aha. Manau, būtų neblogai.*

Galvodamas apie kitą gyvenimą, Piteris nė neįstengė jo perprasti, bet žinojo, kad toji būtis egzistuoja — ir tik įmigus. Sapnai apie sodybą aprėpdavo begalę dienų ir įvykių, bet jų nuotaika nesikeisdavo: jis visuomet jausdavosi esąs namuose. Naktimis atklysdavo tokie ryškūs regėjimai, kad Piteris pakirsdavo užvaldytas pojūčio, jog ką tik grįžo iš kitos erdvės bei laiko, tarsi būdravimo ir miego periodai savo realumu nebūtų skyręsi tarpusavyje — kaip dvi vienos monetos pusės.

Ką reiškė tie sapnai? Kas juos sukėlė? Sąmonė ar koks išorinis šaltinis, gal netgi Eimė? Piteris nė gyvai dvasiai neprasitarė apie pirmąją evakuacijos naktį, kai sutiko pas jį atėjusią Eimę. Niekam to neatskleidė dėl įvairių priežasčių, bet svarbiausia — pats nebuvo tikras, ar taip įvyko. Netikėtos akimirkos sulaukė busdamas iš gilaus miego, ant kelių laikydamas Saros ir Holio dukrą, įsisupęs į storą striukę ir atvartais apgaubęs mergaitę, idant abu nesužvarbtų po Ajovos dangumi, nusagstytu tokia svai ginama žvaigždžių gausa, kad jis pasijuto sklendžias tarp šviesulių. Štai tada ją ir išvydo. Žodžiais jiedu nebendravo, bet tam nebuvo jokio reikalo. Pakako delnų sąlyčio. Kontaktas užsitęsė iki amžinybės ir nutrūko po sekundės dalelės; Eimė dingo, jam nė nespėjus suvokti, kas atsitiko.

Ar jis sapnavo ir šią akistatą? Taip, sprendžiant iš įrodymų. Visų manymu, Eimę stadione pražudė sprogimas, kuris sunaikino Dvylika. Nepavyko užėti jokių jos pėdsakų. Visgi pasimatymo momentas rodėsi nepaprastai tikroviškas. Retsykiais jis įtikėdavo, kad Eimė tebėra kažkur gyva, bet galiausiai į širdį prasiskverbdavo abejonės. Todėl Piteris niekam neapasakodavo apie jam kylančius klausimus.

Stovėdamas ant dambos matė, kaip virš Teksaso kalvų nutįsta saulės šviesa. Apačioje tyvuliavo vandens telkinys it veidrodis blizgančiu paviršiumi. Piteris mielai būtų išsimaudęs ir taip atsikratęs pagirių, deja, privalėjo nuvesti Kalebą į mokyklą ir traukti į darbovietę. Labai geru staliumi taip ir netapo, — per savo gyvenimą puikiai įvaldė tik vieną dalyką, kitaip sakant, pramoko kariauti, — bet turėjo nuolatinį darbą, triūsė arti namų, negana to, dėl nesiliaujančių statybų Būsto administravimo skyriui praversdavo kiekviena pora rankų.

Kervilis ėmė braškėti per siūles; iš Ajovos atsibeldė penkiasdešimt tūkstančių sielų, ir per dvejus metus gyventojų skaičius padvigubėjo. Susitvarkyti su tokia gausybe naujakurių nebuvo lengva nei anuomet, nei dabar. Anksčiau miesto gyvavimui didžiausią įtaką darė nutarimas, kad vietinių gretoms apskritai nevalia plėstis; poros galėdavo auginti ne daugiau kaip po du vaikus, antraip joms tekdavo mokėti įspūdingą baudą. Vaikui mirus prieš pilnametystę, tėvai įgydavo teisę gimdyti trečią, bet tik tuo atveju, jeigu sūnus ar duktė nebūdavo sulaukę dešimties.

Kai vietinius kraštus užplūdo atvykėliai iš Ajovos, į minėtą nutarimą daug kas tiesiog numojo ranka. Kervilis susidūrė su maisto nepriteklumi, degalų, vaistų, higienos problemomis — visomis bėdomis, kurios randasi, kai toks didelis kiekis žmonių grūdasi per ankštoje erdvėje ir jų masė skyla į vieną kitai apmaudą keliančias dalis. Greitosiomis pastatytas palapinių miestelis sugėrė pirmąsias kelias bangas, bet joms neslopstant stovykla veikia pavirto lūšnynu. Begalei ajoviečių, kurie vergavo nuo mažų dienų, sunkiai sekėsi prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų, nes dabar jiems savarankiškai reikėdavo priimti didžiumą sprendimų, — antai kodėl paplito posakis: „Tingus kaip dykūnas iš Tėvonijos“, — bet atsirasdavo ir tokių, kurie elgdavosi visiškai

kai priešingai: nepaisydavo komendanto valandos, užtvindydavo Danko viešnamius ir lošimo namus, maukdavo svaigalus, vogdavo, pešdavosi ir šiaip siautėdavo. Permainomis, regis, džiaugėsi vien tik nelegalūs verslininkai — jie šlavė pinigus ir juodojoje rinkoje prekiauo iš esmės viskuo — nuo maisto iki tvarsliaivos ir plaktukų.

Žmonės atvirai prašneko apie galimybes kraustyti už sienų. Piterio manymu, tai tebuvo laiko klausimas; jau trejus metus niekas nepastebėjo jokių virusinių, nei drakų, nei apdujėlių, todėl civilinė valdžia jautė stiprėjantį spaudimą atidaryti vartus. Apie įvykius stadione sklandė tūkstantis legendų, ir nė viena jų nesutapo, bet netgi užkietėję skeptikai pamažu susitaikė su mintimi, kad pavojaus iš tiesų nebeliko. Kas jau kas, o Piteris pats pirmas turėjo tam pritarti.

Jis nužvelgė didmiestį. Beveik šimtas tūkstančių sielų: kitados milžiniškas skaičius būtų jį apstulbinęs. Piteris gimė ir augo miestelyje — pasaulyje, — kuriame negyveno nė šimto žmonių. Prie vartų, urgzdami dyzeliniais varikliais ir į ryto orą pūškuodami išmetamuosius garus, jau spietėsi transporteriai, pasirenkę vežti darbininkus į žemės ūkio kompleksą; visur plaukstėsi gyvybės kvapai ir garsai; miestas budo, kilo, rąžė savo galūnes. Vargai buvo rimti, bet nereikšmingi, palyginti su ateities perspektyvomis. Virusinių amžius baigėsi, žmonijos padėtis gėrėjo. Jai lemta pasklisti po žemyną, ir nauja epocha užgims būtent Kervilyje. Tad kodėl jam atrodė, kad čionykštes apylinkės tokios menkos ir trapios? Kodėl, stovint ant dambos, širdį gniaužė būgštavimai, nors vasaros rytas atrodė kupinas vilčių?

Koks skirtumas, pamanė Piteris. Tėvystė privertė jį suvokti mažų mažiausiai vieną dalyką: gali nerimauti kiek tinkamas, bet nuogaštavimai vis tiek nieko nepakeis. Jis privalėjo susiruošti užkandžius, paraginti sūnų gražiai elgtis, praleisti dieną užsimindamas paprastu, sąžiningu darbu ir po dvidešimt keturių valandų pradėti viską iš naujo. *Trisdešimt, sau tarė. Šiandien man sukanka trisdešimt.* Jei prieš dešimtmetį kas nors būtų paskelbęs, kad jis persiris į ketvirtą dešimtį, Piteris būtų nusprendęs, jog pašnekovas kuoktelėjo. Bet gal čia visa esmė? Galbūt užtenka to, kad esi gyvas ir turi mylimą žmogų, kuris į tavo jausmus atsako tuo pačiu?

Jis įspėjo Sarą nenorįs jokio vakarėlio, bet toji, žinoma, vis tiek užsispyrė ką nors suorganizuoti. *Po visko, ką patyrėme, trisdešimtmetis kai ką reiškia. Baigęs darbą atėik pas mus. Būsime tik penkiese. Prižadu, kad tavo jubiliejų paminėsime kukliai.* Piteris užsuko į mokyklą pasiimti Kalebo, grįžo namo, nusiprausė, kelios minutės po šeštos vakaro atvyko į Saros bei Holio butą ir atsidūrė pokylyje, kurio taip stengėsi išvengti. Dviejuose ankštuose tvankiuose kambarėliuose spaudėsi tuzinai šventės dalyvių — kaimynai, bendradarbiai, Kalebo draugų tėvai, ginklo broliai iš kariuomenės laikų, net sesuo Pegė, kuri dėvėjo niaurų pilką vienuolės apdarą, bet kvatojo ir plepėjo kaip ir kiti. Prie durų

Sara jį apkabino ir pasveikino su gimtadieniu, Holis į ranką išpaudė gėrimą ir paplekšnojė per petį. Kalebas su Keite taip įnirtingai krizeno, kad beveik nepajėgė susivaldyti.

— Ar apie tai žinotai? — berniuko paklausė Piteris. — O tu, Keite?

— Aišku žinotai! — sušuko vaikas. — Kad būtum matęs savo veidą, tėti!

— Tuomet užsitraukei bėdą, — pykstančio tėvo balsu tarė jis, nors pats nesulaikęs prajuko.

Vakarėlyje netrūko maisto, gėrimų, pyragų, netgi dovanų, įteiktų tiek rimtai, tiek juokais, pagamintų savo rankomis arba iš kur nors nudžiautų — Piteris gavo kojines, muilą, kišeninį peilį, kortų malką, didžiulę šiaudinę skrybėlę, kurią bemat užsimaukšlino, siekdamas pralinksminti svečius. Sara ir Holis jam davė mažutį kompasą, užuominą į bendras jų keliones, be to, Holis įbruko plieninę gertuvėlę.

— Naujausias ir ypatingas Danko produktas, — mirkstelėjęs pasakė. — Tik neklausinėk, iš kur jį atkasiau. Pogrindiniame pasaulyje tebeturiu draugų.

Jam apžiūrėjus paskutinių dovanų paketus, sesuo Pegė atkišo į ritinį suvyniotą didžiulį popieriaus lakštą. *Su gimtadieniu sveikiname savo didvyrį*, skelbė plakatas, o šią eilutę papildė vaikų, gyvenančių našlaičių namuose, parašai — ir įskaitomi, ir nelabai aiškūs. Jausdamas gerklėje užstringantį gumulą, Piteris apglėbė senolę ir taip nustebinio tiek ją, tiek save patį.

— Ačiū jums — padėkojo. — Ačiū visiems iki vieno.

Laikrodis rodė bemaž dvyliktą nakties, kai pobūvis galų gale baigėsi ir jo dalyviai išsiskirstė. Kalebas su Keite užmigo ant mergaitės tėvų lovos, susiglaudę kaip šunyčiai. Kol Holis švarinosi, Piteris ir Sara atsisėdo prie stalo.

— Gal yra kokių žinių iš Maiklo? — paklausė Piteris.

— Iš jo — nė garso.

— Nerimauji?

Saros kaktoje įsirėžė gilios raukšlės, tačiau po sekundės ji patraukė pečiais.

— Mano brolio nepakeisi. Nesuprantu, kam prireikė laivo, bet jis visada elgiasi, kaip pats užsigeidžia. Aš vyliausi, kad Lora privers Maiklą surimtėti, bet, regis, jų santykiai neišdegė.

Piterį nusmelkė kaltė. Vos prieš dvylika valandų jis su ta moterimi dalinosi viena lova.

— Kaip ligoninė? — nusprendė pakeisti temą.

— Virtusi beprotnamiu. Man reikia priimti naujagimius. Aibę kūdikių. Jais rūpintis padeda Dženė.

Ji kalbėjo apie Gunaro Apgaro seserį, kurią pavyko rasti Tėvonijoje. Nėščia Dženė sugrįžo į Kervilį, atvyko drauge su pirmąja evakuojamųjų partija prieš pat gimdymą. Prieš metus ištekėjo už Ajovos gyventojų, bet Piteris nenumanė, ar jis buvo tikrasis vaiko tėvas. Tokių reikalų srityje nuolat tekdavo improvizuoti.

— Dženė labai apgailestauja, kad negalėjo prie mūsų prisidėti, — tęsė Sara. — Žinai, ji tave garbina.

— Nejaugi?

— Kaip ir daugybė kitų. Neįsivaizduoji, kaip dažnai žmonės manęs teiraujasi, ar tave pažįstu.

— Juokauji?

— Neskaitei, kas parašyta plakate?

Jis gūžtelėjo sumišęs, bet iš dalies ir pamalonintas.

— Aš tesu stalius. Ir, jei tau knieti išgirsti tiesą, ne itin geras.

Sara nusijuokė.

— Kaip pasakysi.

Komendanto valanda jau seniai buvo prasidėjusi, bet Piteris mokėjo išvengti patrulių. Ant peties užsivertė berniuką, kuris keliamas faktiškai neatsimerkė, ir parnešė jį namo. Vos tik apkamšė Kalebą lovoje, į duris kažkas pasibeldė.

— Piteris Džaksonas?

Tarpduryje stovinčio karininko antpečiai rodė, kad jis tarnauja ekspedicinėse pajėgose.

— Jau vėlu. Mano vaikas miega. Kuo galiu pagelbėti, kapitone?

Atėjūnas padavė perlenktą ir užantspauduotą popieriaus lapą.

— Labos nakties, pone Džaksonai.

Piteris tyliai uždarė duris, nauju kišeniniu peiliu perpjovė vaško sluoksnį ir atvertė pranešimą.

Pone Džaksonai,

ar galėčiau paprašyti trečiadienį 08.00 užsukti į mano kabinetą?

Jūsų brigadininką jau informavome, kad darbe pasirodysite kiek vėliau.

Nuoširdžiai jūsų —

Viktorija Sančes,

Teksaso Respublikos prezidentė

— Tėti, buvo atėjęs kareivis?

Į kambarį atklydo kumščiais akis trinantis Kalebas. Piteris vėl paskaitė žinutę. Ko Viktorijai Sančes iš jo reikia?

— Nieko svarbaus.

— Vėl įstojai į kariuomenę?

Jis atsigręžė į berniuką. Dešimt metų. Vaikis sparčiai brendo.

— Aišku, kad ne, — atsakė pastumdamas laišką šalin. — Keliauk atgal į lovą.